

H. M. MOHLIBE.Tema ya 29.Thoto ya Khopê.

16

2833

Temana ya 1 : Thoto ya Khopê.

5924 Khopê ke lesogana la go thoka mosadi. Go na le bana ba bangwe ba go tswalêga. Ke gore bana ba we ba rego ge ba soma ba khôna go rêka dithoto tsa bona. Bjale ge khopê e ka hwa, ya siya lefa le we la yona, ba swanetse go sala ba le sumisa. Taba kholo ke go gudiša leina la mohu, ka go tseye mosadi ka dikhomo tse la a di šilego.

2834

5925 Khodišo ya leina la mohu wa khopê. Mosadi o tswala bana. Bana ba we a ba tswale mafethe, ba tswadiwa ka go thatama-na. Molaš ng ana wa pele ke yo mogolo. Mo a lebeletse baratho ka moka ore ke bana baka. Baratho le bona ba re ke papago rena. Bjale ge moratho wa mogolo a ka tseye mosadi, leina la ngwana wa pele wa mothankana, ba mo rêla la mogolo. Mogolo mo a ilê a tseye, ngwana wa gwe wa pele ba mo rêla la papago bona. Moratho wa yo la le yêna o rêla ngwana wa gwe la mogolo. Ke moka go fo diriwa bjale bjale.

5926 Tšhumišo ya lefa la khopê. Khopê mo ilê ya hwa ya siya dikhomo. Dikhomo tse we di lebane moratho wa gwe, ka baka la gore ke yêna mong ngwana wa gwe. Ke yêna yo we a swanetsego gore go tseye mosadi, a re go tswala ngwana a morêlê leina la mohu. Mosadi yo we a mo tséyago ka dikhomo tse we tsa mothahu wa mohu, ke mosadi wa gwe. Mohu o ta no nyarêla fêla ka leina la ngwana wa go bêlêgwa ke mosadi yo we.

5927 Kabagano ya lefa la go siya ke khopê. Ge papago bona a hwilê a siya thoto. Ke gore mo olo wa bona. Moratho ke gore mothatami wa mohu, oswanetse go tseye mosadi ka tšona. Ge di ilê tsa sala o swanetse go abêla baratho lefa le we. Ka gobane le bona e be e le mogolo wa bona. Bona ba ka no le sumisa ka mokhwa o we ba ka khônago.

2835 Ge e le nyarêlê ya leina la gwe, e ta nyarêla ga molumi wa theetse. Ke gore yo we a gore go bêlêga ka moragô gwa bêlêga yêna.

5928 Ge khopê e ka hwa e the na dikhomo. Ga go bônagale phapano, ka gobane moratho a tseye mosadi, a ta a bêlêga ngwana wa mothankana, leina ba fo mo rêla la yêna mohu yo la wa go hwa a the na thelo. Phapano ya gôna e tswa melomong ya batho fêla. Ka gobane ba to no fêla ba bolabola gore yo, o ilê a tseye mosadi ka dikhomo tsa go síya mogolwane. Mohu mokête yêna o hwilê a thoka le khogo ya lefofa. Maina a bona ka moka ga bona a swanetse go nyarêla. A go khodišo e ngwe ka nte le maina a bona.

5929 Mogolo a ka tseye lefê la moratho. Ge moratho a ilê a hwa, ya ba o síile mogolo wa gwe fêla mogolo a ka khôna go sumiša dikhomo tse we tsa moratho. Le yêna a swanêla go di ja ka ñegano, o swanetse go mo rêla leina la mohu. Ke khopotšo ya gore moratho wa gwe, o ilê a síya dikhomo ka khakala.

2836 5930 Papago mohu wa khopê. Ke gore monna o tseye mosadi, bjale a ta a bêlêga morwa ka o thii. Ke muni moekopedi. Ke theema. The supa gore a gona yo we a swanetsego go mo fo. Ge e le koša o re go bina a ba a tiya moropa ka noši. Ka baka le le we o swanetse go sumiša dikhomo tse we tsa go síya ke morwa wa gwe. Kudu o swanetse go tseye mosadi ka tšôna. A ka dula le mosadi yo we. Ge a ilê a tswala ngwana wa mothankana ke moka a mo rêla leina la yo la morwa wa gwe.

5931 Mmagô mohu wa khopê. Monna a ka tseye mosadi, a tswala naê ngwana wa mothankana, ke moka a hwa. Ka moragô ga lehu la papagwe, a šala a šoma a ba le dikhomo tsa go tiya thôgô ya gwe. Ka moragô le yêna a latela papagwe. O síile dikhomo tsa gwe. Basadi ke batho ba^{go} baba ke ditseka tsa bana ba bona. O swanetse go godiša morwa wa gwe. Ka g o tseye mosadi. Ke mo we leina la morwa wa gwe le tha phumugigo. Ka gobane mma o mohu, o ta fêla a re, o be a ta ba mogatša mabu a la aka. Mabu ke gore mohu. 2837 Ke moka ke mogatša mabu. Monna yo mongwe le mo a ka fo dula naê, a na taba. Bana ba we a bêlêgago nae, ke bana ba mabu.

mohu o bitšywa mabu ka baka la gore khale, e be ba tha nyake go mmitša ka leina la gwe. O be a bitšywa ka leina la gwe ka go rediwa ngwana leina le la la gwe.

5932 Malome o tshepiša phumulo ya megōkhō ka mosadi. Ka baka la go bona dikhomo tša go šiya ke motogolo wa gwe, a ka bolabola gore a mo fē tšona. Fēla a diyo thōma ka noši, o bolabola lentšu le we ka go kwa ditšhekelo tša batswadi ba mohu. Ditšhekelo tša bona, di le gošimu g lefa la mohu, ba šekēla gore a ba tha teba le gore ba ka dira bjang ka tšona. Ke mo we a nyaretšago lentšu le we le go ba phu ulu megōkhō ka go ba fa mosadi.

2838

5933 Taba ya phumulo ya megōkhō. A se taba e we dulago e dirēga. Ke gore malome wa mohu, a še gantsi a ka fēlago a thagiša lentšu la gore a fiwē dikhomo o ta ba fa mosadi. Wa o kwa a thagiša mantšu a mo futa o we, ke gore papago mohu o hwilē. Bjale mathomola a we a šetše a dirōgēla khaitšedi ya gwe. Ke mo we a khōnago go bolabola ka gore khaitšedi mpe ke ta go fa mosadi.

5934 Mofola o ilē a tšeya Lekapa. Bjale mosadi yo we o ilē a bēgaga ngwana ka o thil ba re ke Thephame. Ngwana yo we e be e le mothankana. O ilē a fetša go balla papagwe a tha phela. Ka moragō ga mo a tha tšwa go fetšiša bogwera, ke moka papagwe a hwa. O ilē a hwa a le moditšana. Motologadi a šala mathomoleng le morwa wa gwe. O ile a laya morwa wa gwe gore ngwana mo a šoma o šoma a rēka diputšanyana. Ka moragō ga diputšanyana ke moka o ta bōna o rēka khomo.

5935 Thephamo o ilē a kwa ditayō tša mmagwe. Ka moragō ga mo a bōna gore o gudilē a ka khona go šoma mošomo wa makhwa ke moka a ya makhweng. O ilē a bēgaga a romela tšhalete gae. Dimagwe a fēla a rēka diruiwa. Dituiwa di a tswala. Tšhalete a e tswale. O ka beya šeleng ya fetša meng aga, wa ya w e lebel-lla, o ta no hwetšana e tna no ba yena. Dituiwa tše we a go ba a dirēka di ilē tša tswalla kudu. Peelo ya 'magwe ya thab kudu.

2839 Le yêna o ile a thaba kudu, mo a hwetšana dipudi le dikhomo.

5936 O ilê a boya makhweng ka moragô ga mengwaga e menê. Ka moragô, ke moka mmagwe a thôma go belaêla ge a bôna ba we ba ilego naê ba boya, yêna a ta boe. Monna yo mongwe le yo mongwe yo we a yago makhweng, o fêla a mnotše gore ge o ka bôna morwa wa ka mo we, o mnotše a boê. O ile a lala a hwilê ke moka ke mo a boya thekhoweng. A re go fitha, mmagwe a mo sùpa lesome la dipudi dinago le dikhomo tše thaano. Bjale o ka loša ngwana wa motho, re ta šošêla motšhidi.

5937 Lesogana ga le tah tšwa makhweng, dintši ke morarakanó. Ke gore basadi ba wêla gôdimu ga gwe gamôgô le mathari. Yo mongwe le yo mongwe o nyaka e ke a ka tšeya moredi wa gwe. Monna yo mongwe, o ilê a ba thabêla molaô tšatši le ba aloga bogwera. A re go bona, go bolla gona le bolotše, le a lugilê tela ya le u ke e we malobiše. Mhathô o no we wa madikwa o ilê a fêla ka baka la molaô. Ke gore go kutiwa ke basadi.

2840 5938 Lehu la Thephamo. Ka moragoô ga mo a bilê makhweng, a ka a fetša dikhwedi tše pedi. Tšhwene ja mogo ka o thii o ta o kwa o, o lumišago m'ala. Ke theema. Thalošo ya thona. Ke gore monna o swanetše go robala le mosadi ka othii. Go bolwa-bolwa ka batabo. Ge o ilê wa gobala, o ta teba gore ke gobatši-tše ke mokete. Bjale dingaka di ta khôna go go alafa. Mosogana yo we o ilê a loma ke nosi ya bogale kudu. Ke gore mosadi yo we, a go mokhuta, madi a gwe a be a na le bogale. Bjale a ka a teba gore o ilê o fe mogo. O ilê a fetša matsatši a mabedi, ka letsatši la boraro ke moka a ba šiya.

5939 Mokhwa wa poloko ya khopê goba dikhopê. Khopê e ngwe le engwe, mosadi wa yôna ke theša. A go khathalege go ba mosogana o ilê mo a e hwa a iya dikhomo. Go no swana le we a tha šiyago thelo. Ka moka ga bona ba ba tshotshometša theša ka maragô ba khôna ba moloka. Ke gore o šille modirô wa lefatheng a thešu a o dira. Bjale mohu o ilê a bolokwa ka mokhwa o we. Ke moka ba lla thelo tha fêla. Ke mpja e hwilê lefekong. Molato a o gôna.

2841 5940 Thalošo ya theema the, ke mpja e hwilê lefekong. Mpja ya tshaadi mo e rophilwê dikhôtô ke mogobô. Bjale mo khôthô e ngwe e ka bolaiwa mo we, o ka te se tebe gore e bolailwê ke ke e fe khôthô. Ke moka mong wa yôna o lobilê. Ke mokhw o we, monna ge a ilê a tshubiwa ke basadi a hwa. Ba re go ke mpja e hwilê lefekong. Le ge mosadi yo we a mmolailego ba ka mo teba, ba ka the ke ba khôna go no fa molato, ka gobane ke moutswi. Le go o ka no bolaya ke mosadi wa go molaô, le gona go no ba bjale molato a o be gôna. Fêla leepana le ta no ba gôdimu ga mosadi. Ba ta no mo êna ka gore ke moloi.

5941 Lekapa o ilê a šala a tsietšitše ke dikhomo tša go šiya ke morwa wa gwe. O ile^a hwa le mosadi a the šuloše. Bjale ka meriri ya mafello, ke gore ka molaô ge e le motho yo mogolo ke tsatši la thobošo. Ba ilê ba khobakanamabapi le go phalolê-la mohu la mafello. Bjale ka moragô ga mo ba nwele bjala bjo we bja meriri ya mafellô, ditshêkêlo tša ba tše dikholo gôdimu ga lefa la go šiya ke morwa wa gwe. O be a na le leonya la gore dikhomo tša gwe a tša swanêla go lewa ke mofolotsana. A šitiwa 2842 gore a ka dira bjang ka baka la gore khaitšedi ya gwe a na ngwana wa ngwanenyana.

5942 Thetinêla a phumula rakhadi wa gwe megôkhô ka go mo bola morwalo o la wa dikhomo. Ke morwa khaitšedi ya Lekapa. Mo a lebelotše Lekapa o be a re rakhadi. O ilê a re mphe tšôna ke ta go fa mosadi. A re go yêna, o ka nthola nthô ya thôgô. Ke theema, the šupa gore a ka mo thuša. Ka baka la gore diruiwa di a tswenya. Pinyaka ge motho a na le ngwana wa mothankana. Kudu mo we o bônago gore dikhomo di a tswenya ke lebaka la mo batho ba gašitše dibjalo mašemong. O ilê a mo rola nthô ya thôgô, ka go tšeya dikhomo tšela ganôgô le dipudi.

5943 Thejabaledi a bikiwa ke Lekapa. O ile^a gapa dikhomo tše thaano le dipudi tše la lesome. Lekapa a lema mabêlê, a moata. Ke moka a fêla rekiša. Ka ôna a hwetšana dipudi le dikhomo. Bjale a khôna go fetšiša mosadi wa gwe. Ka moragô ga mo a mo fetšišitše ke moka ba mmekêla mosadi wa gwe. Mosadi yo we o ilê a humula Lekapa megôkhô, ka baka la gore o ilê a bêlêga ngwana wa mothankana. Ba mo rela leina la Thephamo.

2843 Mohu o ilê a hwetšana leina le we ka baka la thoto ya gwe. Ke gôna leina la gwe le tsugilê ka khakala. Ka baka la ngwana yo we, mohu o gudišitšwe.

5944 Maroga gôdimu ga ngwana le go tšwara. Mmagô ngwana a swanêla go rogaka ngwana. Ka gobane ge a moroga, ba gopola gore o roga mohu. Ge a mo roga o swanetše go mo roga a le nnoši. Ge a ka moroga gare ga bakhekolo, ba ta mo tšipa tše nkego a še ga fêla. Ba futši ba mmotša gore motho yo we e be e le yo mogolo. Le gôna batswadi ba go ba gudišitše ke thoto ya gwe. Go bjale ka ge ba ka mmôna a tha mo tšweša ditšwaro tša gwe. Ba swanetše go lwa naê. A še ngwana ke motho yo mogolo a swanêlwa go rugywa gare ga batho.

5945 Lekapa mo a bôna motogolo wa gwe. Ga maitši motogolo, o maitša gore ke morwa wa gwe. Ka molaô ngwana e ka be ba mo retše leina la Mofola ka gobane e be e le papago Thephamo. Bjale a ba ka ba khôna, ka gobane lefa la go tšeya mosadi, ke lefa la go šiya ke yêna morwa Mofola. Mo la dikhomo di tšwe moradiê, leina e be ba ta mo rêla gore ke Mofola. Ka ngwana wa bo bedi ba khônê ba mo rêla leina la Thephamo. Ke moka ke mafello a taba ya mohu Thephamo.

2844 (a) 5946 Mpholwane, monna wa gwe o ilê a hwa, a šiya thoto e ntši ya dikhomo tša go tšwa baredi ba gwe. Bokhekolo yo we o be a na le thari ya banenyana fêla. Maina a baredi ba gwe ke ba, Mokhadi, Morukhwe, Motšatši le Maune. Papagô bona e be e le Maphikulugê. Manyalo a baredi ba gwe a ka a bôna. O ilê a huralla. Ba ilê ba š la ba nyadiwa a hwilê. Mothôlogadi yo we a ka a nyaka go fa barwa ba bagadikâne gore ba tšee basadi ka tšôna. Le ga go le bjale le yôna a ka a nyaka go ja lefa ka molomo. O ilê a tšeya basadi ba ba bedi ka tšôna. Maina a bona ke bo Mpja le Mathegabu. Ke motheko wa baredi ba ba bedi fêla. Wa bana ba ba bedi o ilê wa fêla ka thathamusi. Thathamusi ke gore go lewa ke ba lifiši. A tša ka tša lewa ka magala. Magala ke gore mong wa tšôna.

5947 Mosadi wa pele a go mo tšeya ko mpja. Dikhomo tša go tšeya Mpja a tša ka tša ya ka lewa, ka baka la gore o ilê a bêlêga. O ilê a tšela ke thari ya bathankana.

Maina a bana ba Mpja ke bo Pholobê, Masoke, Marunthwane le Dikolane. Leina la Pholobê la baduledi ke Maphikulugê. Bitaba tša mosadi wa bobedi di ta ngodiwa ka fetho. Ngwana wa ngwanenya-
na wa Mpja o ilê a ba o thii. O na le maina a mabedi. Mong
2845 leina la gwe ke la Matšholêlê. Leina le lengwe ke mabakane.
Leina le la mabakane le ta bônagala ka moragô nyarêla ya lona.

5948 Dikomo tša go tšwa Maune tša tšeya Mathegabu. Maune e be e le leknôthwane la baradi ba Mpholwane. Ka lebaka la mo a nyadiwa ke ge Maphikulugê e le lesogana. Mosadi o ilê a losa ke yêna Mpholwane ka noši. A ka a mo gafêla motho ka moragô ga mo a mmikilê. Ka molaô o be a swanetše go tšeya ke Maphikulugê, ka gobane monna wa gwe o hwilê, lehono o tsugilê ka baka la ngwana yo we ba mo retšego leina la monna wa gwe. O be a swanetše go mo gafêla dikomo ka gobane ke yêna moja lefa. Bjale o ilê a šitwa go mo gafêla ka baka la gore o be a tha kwane le Mpholwane. Ke mmagô Maphikulugê yo we a go ba a tha kwane le mmatswala wa gwe.

5949 Maphikulugê a dula le Mathegabu. Tša bolawa di a songwa. Ke gore ge ba ka the ke bu go sona, a o na tswanêlo ya go tšeya goba go dira. Ke Mpholwane o raka Maphikulugê ka ngwakong wa Mathegabu. O re o somilê ke mang gore mosadi šo. Yêna o ilê a re, ge e ke a o ntebe makholo, gôna o tebe gore ke nna laidi maekhogometša. Ke gore le ge a tha rate, yêna o ta fo dula le
2846 mosadi. O ilê a šitwa go raka ka gobane dilo ka moka di matsogong a ngwana. Mosadi le yêna a gona le monna. O re ge a ka ngala a toga, wena mmatswala o tšê o robalê le nna. O wa thoka go dira bjale, o ta šala o e tswere ka botšhōba. O ilê a ntšha mathō a ba lebella.

5950 Motane o gōna ka gare ga letsobo. Mpja o ilê a togêla mmatswala wa gwe, a ya a dula leteding. Mmatwala wa gwe a šala a dutši Mabotana. O ilê a togêla mmatswala wa gwe ka baka la go okeletša ke ngwana wa mogadikane. Ka gobane o ilê go beka Mpja a dula le Daniel. A ka a ba le taba, o ilê a re ke ngwana wa monna wa ka. Khanthe ka moswana o ta ntšah mosadi ka gare ga mote wa mmatswala wa gwe. Ba ilê ba tšhaba lerobo la Mpholwane. Lehono o be a ganêla Pholobê ka baka le we mmagwe a ilego a dira ka gōna.

5951 Mo we thako ya tsogo e gatilego le ya koto e ta gata gôna. Ke Mpholwane mo a ganêla Pholobê go f la le Mathegabu. O re ka moragô o ta o keletša mosadi a ya a dula naê lapeng la mmagwe. Ka nnete ga e gôna namane ya go lebala mmayô. O ilê a foraforantšhetša mokhekolo, a agêla mosadi nto ka le goreng la mmatswala wa gwe. O ilê a dula mo we, dilemo tše pedi. Ka thelemo tha boraro ke moka a toga le mosadi. O ya a no agêla ngwako mo we go dulago mmagwe.

5952 Mpholwane e be e le mmuni moekopedi. Ba na ba we ba mo amogago betši ba gwe, ke bona ba we ba swanetšego go bega bona taba. Batswadi ba gwe ba ilê dikhomo tša go monyala. Bjale a ba na tela ya go tēnêla dikhomo tše we tša ogadi bja gwe. O ilê a khobakanya bakhonyane ba gwe, a ba bega togo ya betši ba gwe. Bakhonyane ba re, nana a re na tela ya go tēna. Taba kholo ke e, wena o swanetše go isa taba mošate, o taya o latha ke bone ba khoro. Ka gobane mothôlogadi ge a e lwa le bana ba bogadi, a thibelwe go isa taba molaong. Mothonong re ka khôna go lathêla mantšu gona banneng.

5953 Mpholwane o ilê a isa taba khorong. Ka nnete ba khoro ba ilê ba anogêla taba ya gwe. Bjale ba mmotša letšatši le we a swanetšego go boya ka lona. Ka moragô ga mo a tugilê, ke moka ba šala ba roma pampanyane yo go bitša Pholobê le Daniel. O ilê a ya, a fitha a ba botša gore le a nyakaga ka khorong ya ga Mothabê. Ka baka la molato wa lena le Mpholwane. Ba ilê ba dumêla go ba gôna.

5954 Letšatši la katholo. Ka lona letšatši le we khoro ya go ba botša gore ba tē ka lona, ba ilê ba fitha ka lona. Mmu-tšiši a butšiša, ba melato le khobakane ka moka. Ba re go yēna re khobakane ka moka. Bjale letšatši le thabilê, re ka ba re kokona marapô. Ke moka mauli wa lekhota a bula leknota. Re ka kwa tša ka ganong ga go mamondi. Ge a riale a boêla a dula fathe.

5955 Dipolabolo tša Mpholwane. O ilê a tiya lesome la matšetšee. Ke gore go loša ka diata. Lekhota la no dumêla. Ke nna yo we ke tilego mo ka baka la mothako. Mothako e be nka the ke ka o bôna, ke bontšha ke go thoka ngwana wa mothankana.

2849

Ke tsere mosadi ka dikhomo tsa mats'o a moredi wa ka. Bjale Danile o nkamogile, ke gore o mo ntshitse ka moteng waka, o dula nae ga wa gwe mote. Ka moragô ke tsere yo mongwe, ka ona mokhwa o we ke tserego wa pele. Le yena Pholobê o nkamogile. Bjale ka ge ke tswere thetho, a ba nkwele mo ke bolabola. Ke mokhwa o we ke tilego mo. Ge ba nkamogile betsi ba we baka, a ba mphê dikhomo tsa ka. Nka be ba fo dula nabo ka legoreng laka, gona pelaelo e be e ka the bê gona. Ke moka ke feditse ba bina tou.

5956 Daniel a bolabola tsa gwe dipolabolo. Morena lekhota la ba bina tou. Ba re morena. Motho yo a bolabotsego yo ke nna. Ke ile ka dula le mosadi yo we a belaelago ka yena. Ka hwetsana gore mollô o ke otago, ba gotseletsitse ka mothathathaa. Ke ile ka khotella go otago mollô wa dikhone tsa mothathathaa, mo we ke ba go ka swara bana ba bararo. Ka bona gore mollô o ta ba wa ntshuba. Ke ge ke toga le mosadi, ko dula nae mo we mosaseng waka. Ke moka ke feditse.

2850

5957 Dipolabolo tsa Pholobê. Morena lekhota la ba bina tou. Ke nnete mo we makholo a bolabolago. O ile a leka ka maata go gana mo ke tena ka ngwakong wa mosadi. Bjale ka baka la gore ke thoto ya thoto e su, nna ka fo dula le mosadi. Ge ke ta tswa ka gare ga mote wa makholo, ke tswile ka baka la go fathiwa ke musi wa dikhone tsa motswinya. Ke moka ke mo we ke tebago gona ba bina tou. Ge a riale a dula fathe.

5958 Dipolabolo tsa basadi. Mudi wa lekhota, a fa basadi go bolabola maekuto a bona. Moja a thoma pele go bolabola. Rena re sitilwe go ba dikota. Ba re aowa e re nna. Nna a ka khona go sala ke filo fetoga theoka tha letswai. Monna yo ke dutšigo nae, o ile a re o wa toga, ka go tshaba lerobo le dithêlê tsa mmatswala. Nna ke mo ke toga nae.. Ke moka ke feditse. Mathegabu. Ke tugile le monna ka baka la go tshaba lerobo le dithêlê. A ka toga le mofuta o sele. Ke moka basadi ba fetša dipolabolo tsa bona.

5959 Ditaba di ile tsa gafelwa lekhota. Ka moragô ga dipolabolo tsa ba fapani, ke ge mudi wa lekhota a re monna le tebe o kwile. Bjale bulang melomo ya lena le lamolanye batho ba.

Ge a gafetše ga lekhota ditaba ke moka a bošela a dula fathe.

2851 5960 Lekhota le ilê la bôna banna phôšô. Ka moragô ga mo mmudi wa lekhota, a gafetše lekhota taba, ke moka lekhota la thôma go butšiša ba fapani diputšišo. Putšišo gôdimu ga mamondi. O rakêla banna mo ba dula le betši ba go. Ba re aowa a ke ba rekele, ke gana fêla ge ba thoba. Ba sokologa ba lebella banna. Bjale lena banna le thopile betši ba mokhekolo ya ka baka la lerobo le dithêlê fela. Ba ilê ba dumêla. Fêla ba ilê ba re dilô ka moka tša ka malapeng a bona, re ya re amega. Bjale le bôna gore ke tswanêlô ge le fapanya betši le lapa la bona. Ba re tawanêlô a se tswanêlô. re tšoba fêla lerobo le dithêlê. Bjale basadi ba re šala moragô. Rena ra ba agêla nengwako. Re a bôna gore dikhomo a tša tšwa ka šakeng, ka gobanne le thale nana ka e thii. Fêla le na le phôšô. Nka be le fo dula le basadi ba we ka gare ga legora la mmatswala wa bona.

5961 Ditaba a di ê thelepeng. Ka moragô ga mo ba bolabotše, ke moka ba re re bôna banna phôšô. Bjale ka goriale mo we ke moka tšwelo pele a e thale gôna. Mmudi wa lekhota a iša taba thelepeng. Khoši ya re ke nnete mo we lekhota le bonego. Lapa a le gudiši le lengwa lapa. Mokhekolo yo we o tše re basadi ba we, a dirêla gore a gudiše lapa la gwe. Thepela le ba botše

2852 ba botše basadi ba we lapeng la bona. Bona ge ba ba nyaka ba to no ya ba bônana na bo go na kowa lapeng la mmatswala wa bona. Khoro ba tswallê ka dipudi tše pedi. Ke gore yo mongwe o swanetše go ntšha pudi, yo la le yêna a ntšhe pudi.

5962 Daniel le Pholobê ba ilê ba ya bonyela mpja. Ka moragô ga mo khoši a tšo fetola, ke moka ba boya ba ba botša gore ba e bonyela mpja. Ba ilê ba ya. Ge ba le mo we bonyela mpja, ba rona motho wa go botše lekhota, gore re a dumêla phôšô ya rena. Bjale ba fe ola mo runiwa gore thepela, o ba botše. Lorena o re ba boetše basadi ga mmatswala wa bona. Taba yo bobedi yo mongwe le yo mongwe wa bona, o swanetše go ntšha pudi. Dipudi tše we ke tša go tswalla khoro.

5963 Morumiwa a ya a ba botša. Ba ilê ba amogêla molato. Ba ba ba dumêla le go boetša basadi ga mmatswala wa bona. Ba botša thebaka gore difate. Ke moka a ya a ba botša gore ba re,

molato re a o dumêla. Le bona basadi ba ta boetswa moragô.

2853 Bjale ba re difate. Ke moka ba boetsa mantšu go morena. Morena a re go lukilê, ka moswana ba tise dipudi tse we. Bakeng tha basadi a ke nyake go bôna mokhekolo yo a boya gapê ka baka la t. ba e we ya basadi. Ke moka a ya a ba botša mantšu a morena. Ka moswana ba tisa dipudi tse la. Ke moka molato wa fêla o e ta mo we.

5964 Mpholwane a hwa. wa rapadim le ja wena. Ka moragô ga mo ba isitse dipudi tse la, ke moka ba boêla gae. Ba ilê ba lokiša basadi ditswana tša bona, ba ba boetsa ga matswala wa bona. Le beke a ya ka ya fêla, ke moka matswala wa bona a thabêga. Ka moragô ga matsatši a the makae ke moka a napa a hwa. Ba rwala thôgô ya batho ba we ba isa lebiteng. Ke moka basadi ba sala ba dulegile.

(b) 5965 Pholobê o bone ga bote gore mosadi a se wa gwe. O ilê a thôma go bêrêka rêka dikhomo le dipudi. Baratho ba gwe ka moka ge ba mo lebeletse ba re kepapago bona. O ilê a rêka dikhomo tse ntabe. Dipudi lesome le tse tharo. O gopotse go nyaka go ta tseyaya mong wa gwe mosadi. Lehufa la mosadi le tšwa thekeng.

2854 (Dinokeng) A bôna ga bote gore monna a tha nyaka letheka la gwe. Bjale ge a ka ba a loša mosadi yo we mong a monyakago ke moka ke gubugile, ke ta ba bjale ka thedibêlô tha go thôka makhura. Batho ba ta re, the gubugilê the dibêlô le makhuro a the tole. Lefa le e be ke gopotse go ta fo ja naê. Go tswêga ba tswêga^a dинthwa ge e le motho re upa.

5966 Lehu la Pholobê. Ka moragô ga mo a o kwa a fêla a bolabola polabolo ya go nyaka go tseyaya yo mongwê mosadi, a napa a moloya. O be a gopotse gore lefa le ta sala le ija ke yêna, bjale ka ge a be a dutši naê, a mo apeela. O ilê a thešu a loša mosadi yo we a go ba a dutši a gopola go nyaka go mo loša, ke moka a thabêga. O kilo tse ya kayaa kayaa, ke moka a ba a lopa ka thôgô. Ke moka ba rwala thôgô ya batho ba la ba isa lebiteng. Ba ilê ba mo felegetša ke theša ka gobane e be e le khopê. Mosadi yo we a go ba a dula naê, e be e the mong mosadi wa gwe.

5967 Ba ilê ba ya dingakeng, tša boya le Mathgabu. Ka moragô ga mo ba amulukilê, moratho wa gwe, Masoke a belaêla. Ka baka la pelaêlô ya gwe, gwa kwagala gore, o nyaka go tšama a o kwa the we the llêgo mogolo wa gwe. O ilê a dira bjale gore ba tšwê. Ba ilê ba tšwa. Ke moka ngaka ya ya ya bo botša, gore 2855 mohu o bolailê ke mosadi yo we a mo apeelago. O be a tha nyake mo a tšeya yo mongwe mosadi. Ka baka la gore mohu o ilê a mmotša gore a bolaê mmatswala wa gwe, ke moka yêna o ta šala e le mosadi wa gwe. O ilê a ba a mmutšiša gore thoto o rêka o išá kae. O ilê a mmotša gore tša ka moso a di tibji. Bjale ke ge a gopola go tšeya mosadi. Ke mokhwa o we a mmolailego ka ôna. Mosadi a ka a ganetša mantšu a ngaka.

5968 Kabagano ya lefa. Ka moragô ga mo ba tšo kwa the we the llogo mohu, ke ge ba khobakana ka tšatši la meriri ya mafellô. Bakeng tha boloi bja mosadi, a ba ka ba bo šala moragô, ka gobane ke mpja e lumilê mong wa yôna. Ba ilê ba bôna gore Masoke o bonagala e le lehuudi. Ke ge ba re lefa le swanetše go abaganya baratho ba mohu. Masoke o ilê a fiwa dikhomo tše nnê le dipudi tše di supago. Maruntwane khomo le dipudi tše tharo. Dikolane khomo le dipudi tše tharo.

5969 Masoke o ilê a hwetšana moabê wa go feta wa baratho ba gwe. Molaô ke gore lefa e be le lebane yêna, ka baka la gore ke yêna yo we a tswanetšego go tsošaleina la mohu. Bjale 2856 ba ilê ba bôna gore ge ba ka mo gafêla lefa ka moka, baratho le mo ba gudilê a ka the ke a ba tšeiša basadi. Yêna ba ilê ba mo fa moabê wa ka gôdimu, go dirêla gore o ta phakiša a tšeya mosadi leina la mohu le tšogê.

5970 Masoke o ilê a tšeya Ngwana Pôpêla ka mothahu wa mohu. O ilê a tšeya lebaka a thešu a loša mosadi. Ka moragô ga mo a bôna gore di tswaletše, ke moka a tšeya mosadi yo we ka tšoôna. O ilê a bêlêga ngwana wa mothankana, ke moka ba mo rêla leina la Pholobê. Ke moka leina la mohu la gudiwa ka mokhwa o we. Ke moka baratho ba Masoke, bona, ba bona bana, ba fo ba rêla maina a we a ratago ke ba duledi. Mafellô a ditaba.

5971 Matšholêlê o baka lefa la go šiya ke mogolo. Bjale ka ge gongodilwê gore go ta thalošwa gore o ilê a hwetšana bjang leina la Mabakane. O ilê a re le nna le swanetše go mpha pudi tše pedi goba pudi. Ka baka le we le nna ke ta 'lêla gôna. Le ga go le bhale a gwa ka gwa ba le notho yo we a nothôkônêlago. O ilê a re go bôna gore a ba mo thaeletše, a thôma go lla. Bjale ba mmotša gore a o kwele dikhaitšedi tša go bothoko. O nyaka
2857 fêla leina go gola la bogadi bjago. Ka moswana ba ta ba lla ba dikhaitšedi tša go. Matšholêlê o mabakane a go fo baka dilo di tha go lebana. O ilê a hwetšana wa leina. Ke moka leina go ilê gwa gola la Mabakane.

5972 Khopê ya go hwa e the na dikhomo. Bjale kagg go thalu-šitšwêgore go ya ka tswalêgô ya batho. Masogana a mangwê ge a šoma a šomêla go rêka dikhomo. Bjale ba bangwe ba šomêla go rêka mênô fêla le ditšhila tša mênô. Ditšhila tša mênô tša go fetša tšhalete ke bjala. Mênô, go rêka mathari. O wa lebana gore ke bo wa ntêla o wa ya. Ke mokhwa o we ba ya go ba hwa ba the na lefa.

5973 Maina a bona a gudišwa, ba bangwe ba hwa le maina a bona. Go no re ba duledi, ba gopola leina le we la mohu ke moka ba mo rêla lona. Ba bangwe ba napa ba hwa le maina a bona, ka baka la go tšhaba go go ja ngwana. Go goja ke gore go abêla. Ke gore ngwana ge ba ka mo rêla. Ke gore ngwana ge ba ka mo rêla leina le we la mohu, a ka ta a swana naê. Kudu go hweifêla maina
2858 a ba go the lokê. Ba ka fo rêla ngwana leina, ge ba hwetšana gore ngwana o gana leina. Bjale ditaola tša thaloša gore a rêlwê leina la yêna mohu yo we.

5974 Thenyathêlê o be a na le barwa ba ba bedi. Maina a bona Tswafo le Thentso. Mogolo wa Thenyathêlê e be e le Thentso. Bjale monna yo we o be a utwa kudu. Batho e be a ba thoriša kudu ka go ba utswetša dikhogo tša bona. Dilo tša batho di a bolaya. Beng ba dikhogo ba lla kudu, bjale ba šitwa go mo thôma ka gobane a ba mo sware. Mmagwe yêna a dula a mmotša gore batho ba lla kudu ka dikhogo tša bona. Dilo tša bona di lla di libilê gôdimu ga go. Togêla mokhwa o we ngwanaka, dilo tša batho di a bolaya.

5975 Thekhukhununu the bōna ke the bataladi. Ka tsatši le lengwe, monna yo Mokhabēla, a bōna gore o fella ke dikhogo tša gwe, ke moka a lalla. O be a thēya kowa batho ba e tšwa ba e ya mašemong, ke mo ka a šalē a utswa. O namēla the thare a lebelo mo ba e tšwa ka moka ka moteng o we a bonego dikhogo tše dintši.

2859

5976 Mokhabēla o ilē a mmōna, a diya mo šiya ka lebelo. Ka tsatši le lengwe a šala a dutši gae. A ka a ya. Ka moswana o mongwe le gōna a šala a dutši. Le gōna a ka a mmōna. O ilē a ya mašemong. Ka mabanyana, mo a fitha a bitša dkhogo a hwetšana gore dikhogo a di ka moka. Ke ge ka moswana a e tšwa na bō. O ilē mo la a sobeletše ka moka a ya a goma. A boēla gae a gwēna ka dimpa le go abula. A fitha a tēna ka gare ga mote, a dula. Ka moragōnyana ga thebakanyana, a kwa dikhogo di rakišwa. O ilē a mo lethetša gore a swarē khogo pele, a bee a e bolaē. Ka gobane theema the re lehou le tswariwa ka morwalo wa lona. Ka nnete o ilē a e tswara, a ba a e bolaya. Bjale a utuluga. O ilē a mmōna, a tšhaba a mo šiya.

2860

5977 O ilē a tiegetša molato batswading ba gwe. Batswadi ba ilē ba bitša morwa wa bona, ba mmotša taba e. Bjale o ilē a theka. Bjale batswadi ba lehou, ba re taba e ya kwala, fēla a e kwale ga bote. The we a the bolailego the kae. A re ke mmone, o ile a diyo ntšhiya ka lebelo. Khogo e we a e bolailego, o ilē a tšhaba nayō. Mono a ra bōna a e ta le khogo. Mokhabēla a re, go lukilē, ka moswana la the ke la lla ka nna. Ke moka a laēla, a toga.

5978 Thentso o ilē a hwa a lla khogo ka teng. Ka moragō ga mo a boetše gae, a ya a topa mafofa a khogo e la. Ke moka a thinya. Ka moragō ga matsatši a the makae, ke moka a o kwa khogo e lla ka teng ga gwe. Batho ba ilē ba makala ge ba o kwa a lla khogo ka teng. Mothinyi a re a go makatše, ngwana yo we ke hwetšane a utswa dikhogo tša ka. Bjale ka ya ka tiegetša molato. Ba gana. Ke ge ko thinya. Lehono ke gōna ba ta dunēliago gore ke nnete ngwana wa bona ke lehou.

2861

5979 Lesoko le ilê la ba gôna gôdimu ga batswadi. Bjale ba ya ga Mokhabêla, ba re a ba botše molato ba lefê. Ge e le moutswi, a mo thinyollê. Moutswetsiwa a re, nna a še nna. A go motho le ka o thii yo we a nkutsweditšego. Ba kilo tšeya ba mo rapêla ka ditela tše dintši a napa a gana. O ilê a rwala thelemo ka moka khogo e dutši e lla ka teng ga gwe. Ka thelemo tha bo bedi ke moka khopê ya batho ba la ya napa ya hwa. O ilê a hwa, a le moditšana. Ke gore a ka a šiya thelo ka khakala. Ba ilê ba gôga mpya e we ba ya ba latha.

5980 Thenyathêlê a tšeya Mpêše. O ilê a tšeya ka dikhomo tša khaitšedi ya gwe. Dikhomo tše we e be di lebane mogolo wa gwe go tšeya mosadi ka tšôna. Bjale ka moragô ga mo a hwilê, ba gafêla moratho thoto e we. Moratho ke mo a yo tšeya mosadi ka yona. Ngwana wa pele e ile ya ba Tswafo, wa bo bedi ya ba yêna Thentso.

2862

5981 Ba ilê ba fapanya molaô. Ka molaô ngwana wa pele ke yêna yo we ba swanetšego go mo rêla leina la Thentso. Bjale dikhopolo tša bona, e be di tha nyake gore leina le we le tsogê. Ka ngwana wa bobedi, mohu a belaêla gore leina la gwe le tsogê. Ngwana yo we wa bobedi, ba ilê ba mo rêla leina la gore ke Ngwabotšetše. O ilê a gana leina le we. Ba kilo tšeya gore ngwana o na le mate a, ba ba ba thôkômêla gore matepa a bošego ke matepa a mohuta mang.

5982 Ngwana mo a gana leina o lala a lla bošego. Mothegare o thwa a robetše. Le ge a tsugilê a lle. Bjale ba ba ba lemoga gore ke a bôna ngwana o gana leina. Le ge go tibja mokhwa wa mo ngwana a gana leina, molaô ke gore motswadi wa gwe, a ê ngakeng, gore a yo o kwa nnete. Ngaka ke yôna e we e ta go mokhodiša. Ka gobane e ta motša le mohu yo we a belaêlago. Le gore leina le swanetše go mo rêla la ofe. Ke nnete ba ilê ba ya. Ke moka ngaka ya ba botša gore ba mo rêlê leina la Thentso, le ta bôna ngwana a robala. Go ilê gwa ba bjale. Ngwana o ile a robala boroko.

5983 Leina le abêla. Ka moragô ga mo a gotše a thoma modirô wa mohu. Bjale ge batho balla ka ôilo tša bona, papagwe o fêla a re le mong wa leina le a moteba, le yêna o be a le bjale ka yêna ngwana yo.

Ser 904

2863

Bjale phôšô ya lena ke go fo tšáa dillo. Nkabe le ta naê le morwalo o we wa gwe. Lepono le hwa ka morwalo. Monna o eme mo we batswadi ba go ba ba eme gôna. Ka gobane le bona e be ba emella ngwana wa bona.

5984 Thentso o ilê a hwa ka lehu la letapa. Batho ba bôna gore ba ka the ke ba khôna ho mo swara, ka gobane a ba bôna o tšhaba ka lebelo a ba síya. Bjale ba diyo lakana gore a bolaiwê. Ka gobane papagwe o boletše theema the, lepono le hwa ka morwalo. Thekopodi a mo hwetsana ka ngwakong wa gwe, a funuka. A tšwa ka ngwakong ka lebelo. O ilê a gakwa ke thefero, a rula mafate ka thôgô, a wa fathe. Ke moka a mo tiya ka letapa. Khanthe o mo lebantšhitše lehung, ke moka a napa a hwa.

2864

5985 Thekopodi a ya a bega batswadi gore ke bolailê lepono. Kagare ga dikanapa tša gwe o be a tšhetše tšhalete. Batswadi ba lepono, ba nyaka go dira mmolai molato. Ka baka la bohodu bja gwe, a gwa ka gwa ba le motho ka o thii yo we a ilego a êna na bô. O ilê ke ya khorong, ba khoro ba re ditaba tša morwa wa go, re di kwilê. Ke wena yo we o gafilego gore morwa wa go a bolaiwa. Ka baka la go gana go amogêla melato ya gwe. Ke moka a loba ka ôna mokhwa o we. O hwilê a thale khopê. O ilê a napa a e hwa le leina la gwe.

5986 Basadi ge ba dutší ba e pella koša. Ba fêla ba re thêgang bohodu, ge e le bophoko a bo thegiwe. Bophoko ke gore ke modirô wa yo mongwe le yo mongwe. Le gôna monna o bolabola le mosadi, ke moka a mo sumêla. Maina a mahodu gantší a fêla a loba. Ke gore a tsošíwi ka baka la go tšhaba le abêla. Le ge o ilê wa hwa wa síya dikhomo, kante le gore ngwana a nyake leina la go, ba le lebala. Ka go tšhaba mekhwa ya go.

2865

5987 Mogolo a ka tšeya dikhomo tša moratho a tšeya mosadi ka tšona. Taba e ga e tše gantšei e dirêga. Fêla e no dirêga ka baka la gore a gona yo we a ka mo fago. Go bjale ka ge monna a ka ba le barwa ba ba bedi. Bjale moratho a hwa a na le diruiwa tša gwe. Mogolo a ka khôna go tšeya lefa la moratho a tšeya mosadi

ka lona. Le yêna a ka tsoša leina la moratho wa gwe, ka go rêla ngwana. O le tsoša ka ngwana wa mosadi yo la a go tšeiwa ka dikho- mo tša go šiya ke yêna mohu.

5988 Papago morwa a ka šumiša mothahu wa go šiya ke morwa wa gwe. O šumiša ka baka la gore ke mmuni moekopedi. Ke gore a gona ngwana yo we a ka mo fago. Ka baka le we a ka šumiša thoto ya go šiya ke morwa wa gwe. A še baka la gwe, o diyo khanya ke Modinu. Le mosadi a ka tšeya ka tšona. Mosadi yo we mo a ka tswala ngwana wa mothankana, o ta mo rêla leina la yo la morwa wa gwe. Ke gôna morwa wa gwe a gudišitšwe.

S. 1 : Mafella ntong.

5989 Mafella ntong. Ke maina a bona ba we ba hwago ba thale ka ngwakong. Ba bitša gore ke mafella ntong. Bona maina a bona a napa a fella ntong. Ngwana mo la a bëlêgago ke moka ba mo rêla leina. Bana ba bangwe ba no bëlêga ba na le maina a bona. Ba 2866 bangwe ba bëlêga ba the na maina. Ba we ba go bëlêga ba the na maina, ke bona ba we maina a bona a tšišago go hwella. Ba go bëlêga ba na le maina, maina a bona a tšiši go hwella.

5990 Maina a swanetše go gopola ke mmatswala. Ke yêna yo we a swanetšego go rêla bana maina. O ba rêla maina a bana ba gwe ba we ba ilego ba loba ba thale ka ngwakong. Bana ba we ba bëlêgago ba na le maina, ke bana ba maitšibulo a ba na maina. Ge mmatswala a nyaka leina la ngwana yo mongwe, yo we a ilego a hwa, o swanetše go mo rêla.

5991 Banenyana le bona ba na le maina. Bana ba maitšibulo. Ba rediwa maina a khaitšedi ya papagô bona. Ngwana wa pele o rediwa leina la khadi e kholo. Bjale ba ka moragô ga gwe, ba ka fo rediwa maina ka mokhwa o we ba bônago. Bjale ka ge maina a mangwe, ba hwetšana ka bathipidi. Ke gore motho a ka fitha mo we moteng o we, ke moka ngwana a bëlêga. Ngwana yo we o ta 2867 rediwa leina la mothipidi yo we. Le ge e le ngwana wa maitšibulo, ba mo rêla. Fêla yo wa maitšibulo o swanetše go ba le maina a mabedi. Ba ta mo rêla le leina la moloko.

Temana ya 2 : Lefa la Khopê ya go losa.

5992 Ge monna a ka hwa pele ga go beka mosadi wa gwe. Ba khale e be oa re, lehu a le thadiwi. Ka goriale mo we ke gore mothepa yo we o swanetše go ya ga na mo we bogadi bja gwe. Ge mohu a ilê a šiya moratho wa gwe, mosadi yo we o swanetše go dula le yo we moratho wa mohu. Ke mosadi wa gwe fêla ka gobane o dutši naê. Molaô ke wa mogolo wa gwe. Bana ba wa a bêtêgago le mosadi, ke ba mogolo wa gwe. Ke yêna mosadi yo we a swanetšego go tswala moja lefa. Go tswala. Lentšu le ga le šumišwe mabapi le batho. Lentšu la go šumišwa ke bêtêga. Go tswala le šumišwa mabapi le khomo.

2868

5993 Kwano ya mankhakhathi. Monna a ka hwa a šiya a kwane le mothepa, ba bilê ba fane le mankhakhathi. Le a batswadi ba mothepa a bilê a ilê. Ke gore ge e le taba batswadi ba amogetše kwano ya mosogana le mothepa. Go šetše fêla ge batswadi ba mothepa mo ba ômêla bjala bja go bôna lapa la bo mosogana. Ka moragô ga mo we ba ômêla bjo bongwe bja go bitša dikhomo. Bjala bjo we bo bitšwa thaana. Ke moka go šetše fêla gore ba yo nyala, ke moka a hwa. Ge kwano ya bona e thale gôna ba swanetše go šala ba tšeya mosadi yo we.

5994 Bana ba metheng e no ke diphelephetho. Go lothogonolo ge mothepa a ka ya apeela lebita. Ba ragetše theema thela tha bakhale tha gore lehu a le thadiwi. Le ge ba ka mo šupa mosogana yo we a ya go go dula naê. O fo gana, a re ke be ke ratilê yo la. Ga e le yo a ke mo nyake. Ke moka ba thôpha mosebšana ya bona, ba ba fa. Monna a nkhalo, o nkha le tha gwe. Ke moka kwano ya bona ya fêla.

5995 Go rwadiwa ga thware. Mothepa yo we a hwetšego ke monna a tha le ga gabô, ga ba mo rweše thware. Thello the we tha monna wa gwe, o fo lla. Ka gobane wa bôna ba mo thama ka dikala tša lehu, ke mo a ilê a dula le mohu. Gôna mo we ba swanetše go mo thama ka dikala tše we ba ya go ba thama batholagadi ka tšôna. Go phalola gôna o wa phalola ge lerato le thale gôna. Wa bôna a gana go phalola ke gore lerato a le gôna.

2869

5996 Go thōta madiba ke molaō. Ka moragō ga mo ba ndilē thello tha mohu, ke moka batswadi ba mohu, ba swanetše go isa pudi. Pudi e we ke ya go thōbōša mothepe gore monna wa go a tha phela. Ke lona letsatsi le we ba ta go mo supago monna yo we a ta go dula naē. Ge lerato le tha le gōna, ba ta bōna batswadi ba mothepe ba amogēla pudi. Ba bilē ba alla morumiwa legogō. Ge bogwē bo hwilē. Pudi e we a ba e amogele. O ta kwa ba re re šita ke ngwana. Ke moka morumiwa o goma le pudi e la. Ka moragō le bona ba ta šala ba roma tha bona thebaka, tha gore ba e khopolelē. Ke moka ba yo tšeya mesebjana ya bona. Ke moka bogwē bo hwilē.

2870

5997 Motala o ilē a dula le Mabore. Mabore e be e le mosadi wa morwa Motala. Morwa wa gwe o ilē a loša mothepe o we ba kwana. Ka moragō ga kwanō ya bona, batswadi ba mothepe ba tibišwa. Ba ilē ba dumelana le tšeyano ya bona. Ba ilē ba nyala mothepe. Bjale ka moragō ga mo ba nyetše, ntwā ya thaga Moletši. Ke ntwā ya Matshipi. Bjale mosogana yo we o ilē a ya ntweng. Ke moka a ya a hwēla mo we ntweng. Mosogana o be a le nnoši ka lapeng la bō. Fēla barwa Motala ba malapa a mangwe e be ba le gōna.

5998 Ba ilē ba isa pudi ya thōbōši. Batswadi ba mothepe ba ilē ba amogēla pudi. Bjale ka moragō ga mo ba amogetše pudi, ba re ke mang yo we a tswanetšego go phunula mothepe megōkhō. Morumiwa a re a ba mpotša. Ba ilē ba dira gore a boēlē a yo butšiša gore ngwana wa bona o beula ke mang. Morumiwa o ilē a goma a boēla. A fitha a ba botša gore bogwē bo gōna. Bjale ba re ngwana wa bona o beula ke mang. O ilē a fetola thebaka a le nnoši. A re thepela o bošše ba ga makholo, o beula ke una. Ke moka a goma a ya a ba botša ka ōna mokhwa o we a ilego a mo fetola ka ōna.

5999 Batswadi ba mothepe ba botša moredi wa bona. Mabore o ilē a gana, a re nka the ke ka dula le matswale. Go kaone mo nka fo ba nna modi wa teleng. Modi wa teleng o gata ke motho yo mongwe le yo mongwe yo we a fetago letela. Bjale ba re go morumiwa, o wa di kwa. Ngwana o re a nyake go dula le matswale wa gwe. Morumiwa o ilē a boetša mantšu ga Motala. Ge e theno the phategetše the beteng.

2871

6000 Motala o ilê a khobakanya ba gabô. Ka moragô ga mo a o kwa mantšu a mothapa, ke moka a dira gore ba gabô ba khobakane. O ilê a botsa thebaka gore thepela o ba botša, ba nkêmlê, ke tha botša ba gešú ra e letšana. Ke ta beya ke ba fetola. Ke moka a ya a ba botša. Ba gabô ba ilê ba khobakana. Ke moka a thôma go laudiša ka mokhwa o we, a ba bitšitšego ka ôna. Ke khopêla tswarêlô ba gešú. Ke dirilê phôšô, ka baka la go thôbôša mosadi yo la a go ba a tšeya ke morwa wa ka. Bjale batswadi ba mothepe ba ilê ba nyaka go teba gore mmeudi ke mang. Bjale ke ilê ka ba fetola ka gore mmeudi ke nna. Mosadi o wa gana, o re ke nna matswale wa gwe. Ka baka le we ke re tang le nkwešeng gore bogwê bo thale gôna ka ôna mokhwa o we.

2872

6001 Motala o ilê a ganella go tšeya mothepe. Ka moragô ga dipolabolo tša gwe, banna ba thôma go bolabola. Bjale ka goriale mo we ga matswale wa gwe, wena o reng. A še nna matswale wa gwe, ka gobane yo we morwa waka o hwilê a tnešú a dula naê. Bjale wena o re bitša o šetše o tšo boya, bakeng tha mo o thaya. Ke ba ke thaya go thota madiba. Dira gore morwa wa go yo mongwe, a yo beula mothepe. Monna a re lapa a leji lengwe. Bjale ka gobane mothepe o wa gana, o bôna gore o ta dira bjang. A re monna a nkhago, o nkha le tha gwe.

6002 Mantšu a mothepe a šupi thalo. Ka moragô ga mo monna a bolabotše gore monna a nkhago, o nkha le tha gwe. Bjale ba dira gore thabaka the bolabolê mantšu a mothepe. Tha re, mothepe o re a ke nyake go dula le matswale. Ge go le bjale bokaone ke gore ke be modi wa teleng. Ke moka ke ôna mantšu a mothepe. Modi wa teleng o thaloša gore ke fo bikiwa, ke te ke dulê kante le monna. O ta no bôna yo a mmônago a dula naê. Go thwa re bolabola e ka ba re bêka mogwapa. Goriale ke Motala. O re a go fêlê, fêla ka gore modi wa teleng.

6003 Thebaka tha goma tha boêla. Ka moragô ga mo a bolabotše ka gore a go fêlê ka gore ke modi wa teleng. Ke moka ba bitša thebaka ba mmotša gore ke modi wa teleng. Thepela o botša ba ga makholo ka mokhwa o we. Ke moka a ya a ba botša ka mokhwa o we ba mmutšitšego ka ôna. Bjale ba botša

SM

2873 moredi wa bona. O ilê a re, mo go le bjale gôna go lukilê.
Ba ilê ba bolaya pudi ba ija. Ke gore ditaba di fedilê.

6004 Mabore a bkiwa a ya a dula le Motala. Ka moragô ba khopêla thegô tha meeti. Ba ilê ba ba fa. Ka moragô ga mo a bikilwê, a bôna matswale wa gwe a têna ka ngwakong wa gwe. Ngwetši a ka a rôbala ka ngwakong, o ilê a tšwa a rôbala ka ntê. Ka moswana ke ya le naga, goriale ke ngwetši. Bjale ka moswana a tsoga a botša mmatswala wa gwe, gore matswale o nyakêlang ka ngwakong waka. A ke re o wa nteba gore e be e le nna mogatša wa morwa gwe. Ge bošego a ka goma a boša, la the ke la makala. Ke taya le naga. Taba e we ya go ya le naga, e ilê ya tšhoša mmatswala wa gwe

2874 6005 Mmatswala wa gwe a botša monna wa gwe. A bôna gore a mo thokomele, ke moka a ya a botša batswadi ba mothepe. Mago mothepe o ilê a leka ka maata gore a bônana le moredi wa gwe. Ba ilê ba mmôna ba mmitša ba ya ba dula naê thopa gammôgô le mmatswala wa gwe. Ba ilê ba mmotša gore o fo homola ge o bôna a têna ka dikobong tša go. Ge e le bosola ke bja gwe. Mang le mang o ukwilê gore wena o be o tha nyake go dira bothola bjo we matswala a go a nyakago gore o bo dirê. O dunetše ngwanaka, o be o ka the ke wa di bôna ke baka la madiyo a lehu. Mothepe o ilê a thôna go lla. Mmagwe a re peelo a e boêlé bodulong ngwanaka. O the ke wa isa peelo ya go kholê. Ke moka ba mo togêla.

6006 Mabore a bulêla Motala khoro. Letšatši la dikêla. Bošego bja wa ntswe. Batho ba ya malaong. Mothepe a têna ka ngwakong wa gwe ala legogô a robala. Ke moragô a bôna yo la matswale wa gwe a e ta. O ilê a e khomediša boroko bjo bogolo. Monna a fitha a wêla ngwetši gôdimu. O ilê mo a re o wa phafoga, a hwetšana gore o robetše naê. Mo la badimu ba ténago ka motheyo ke moka go fedilê. Ke moka o ilê a napa a dula naê.

6007 Ke theba khurwane tha batswapô. Ke dipolabolo tša mosadi ge a na le bagwêra ba gwe. Ge ba mmotša gore o diretšeng mo o rôbala le matswale wa go. O re a ka robala le matswale wa go. O re a ka robala naê, o diyo nnekella. Bošego bja mathômô a ka a lala a robetše. Bjale bošego bja la bobedi ke ilê ka hwa.

Ser 904

2875

Ke mokhwa o we a ilego a dira ka mokhwa o we a ratago ka nna.
Ke moka o nketse maanong, a go tha na ka mokhwa o we nka
dirago. Fêla bothola a the bjaka ke bja gwe.

6008 Thalošo ya theeba khurwane tha batswapô. Ke
molaô wa banna. Theeba khurwane ke nonyana. Nonyana e
we e ja dikhura. Molaô o we ka botalo ba o thaba ka gore :
Theeba khurwane tha batswapô, the itse the ija dikhura,
beng batswapô ba the nekella ba the bolaya. Bjale tha re
the ba fetola tha re a la mpolaya le nekeletse. Mo la ba
the ke ba the nekella, e be ba ka the ke ba the bolaya.
Ke mokhwa o we Mabore a ilêgo a bolabola ka ôna, a re a diyo
robala le nna o mpateletsitse.

2876

6009 Motala o ilê a tswala moja lefa ga bedi. Mosadi
o ilê a tswala ngwana wa mothankana. Bakeng tha go rêja
leina la Motala, o ilê a mo rêla leina fêla. O ilê a re ke
Mosapalome. Ka ngwana wa bobedi ke gôna a rêla leina la
Matala. Le ge a ilê a dira botholo bja mohuta o we, bana
ba ana mohu. Ka gobane mmagô bona, o ta fêla a ba botsa
gore yo ke makholo wa lena. Mong papa a lena, o ilê a hwa
ntweng ya Matshipi. Ngwana yo we mogolo yo we e be e le
mong madi a Motala. Wa bobedi ngwana e be e se madi a gwe.

6010 Ge e le dithuthunya a ka a di gadikêla go di phura.
Ba ilê ba bôna a napa a pherekanya melaô, ke moka ba moloya a
hwa. Morwa wa gwe le yêna a mo sala moragô. Go ilê gwa
sala ngwana yo la wa moragô a go mo rêja leina la Matala.
Ke yêna yo we a go sala a ba mojalefa. Bjale leina la mohu
leilê la sala la godiśwa. Ke moka ke mafello a ditaba tsa
Motala le Mabore. Taba e we ya go dira ke Motala e ilê ya
a roga kudu. Go lukilê kudu ge papagwe mohu wa khopê, dula
le ngwetši wa gwe, ge a the na barwa ba bangwe.

6011 Maponye barwa ba gwe e be e le Ntolo le Pamosa.
mosadi yo we e be e le mothologadi. Monna wa gwe Mmaeng goba
Motabeva, o ilê a hwa e thale ngwetši.

Ser 904

Bjale bana ba we o ilê a no sala a bëlêga le ba bangwe. Ngwana wa pele ke Ntholo. Pamosa ke moratho wa gwe. Ntholo o ilê a tseye mosadi wa gwe ka dikhomo tsa go tswa khaitšedi ya gwe Mamabu. Dikhomo tsa go tswa Mathegabu di lebane Pamosa. Le yêna o swanetše go loša mosadi, a yo nyala ka tšona.

2877

6012 Pamosa a ya a nyala ngwana wa malome wa gwe. Mogolo o ilê a fo nyala motho fêla. Bjale ga na mo we ke moka molaô wa fapana. Difeke ba swanetše go loma ka mokhwa mang. Ka gobane ka molaô e be e le mogolo yo we a swanetšego go tšeuwa mosadi ga malome wa gwe. Moratho e be yêna yo we a swanetšego go tseye motho fêla. Ga na mo we ek moka ke taba. Dipolabolo tsa batho tsa ba tsa tēna pelong ya mogolo. A bōna gore moratho wa gwe a ka the ke a khotella ge bana ba gwe, e ba digôlê. O ta lumiša bana ba gwe ka thephiring. Ge mogolo a sala a re o wa ba lumiša, ya ba bona ba lumilê pele. Bjale ka moragô bana ba gwe ba fetoga digôlê. Mogolo o ilê a loya moratho a hwa. Ba re o loilê ke yêna ka baka la gore o ilê a gana go tšama a o kwa lehu la moratho wa gwe. O ilê a hwa a šiya mosadi wa gwe e thale mothepa.

6013 Ba ilê ba beka Mathephoko. Ke yêna mosadi yo la a go šiya ke moratho. Mogolo wa mohu a re go bōna letswêlê letho totometše ke moka a nyaka go dula le ngwetšî wa gwe. Bjale mosadi a re re ka thola, ka gobane ke wena matswale. Monna a ka a nyaka go kwa mo we mosadi a bolabolago. O bilê a fenya mosadi a dula nae.

2878

6014 Ntholo a ka a nyaka go gudiša lapa la moratho wa gwe. Ka moragô ga mo mosadi a mo dumeletše go dula naê, a lebella mekhwa ya monna. Bjale monna o ilê a tšhaba go nyatša lapa la mosadi wa gwe. Ngwana wa go šiya ke moratho a tēna ke difeka. Ke gore o ilê a bëlêga ngwana wa mothankama. Ngwana yo we ke wa mohu ka molaô. Bjale ke wa mogolo wa mohu ka baka la gore o dula le mmagwe. Monna a ka a thôkômêla

SM

bolwetše bja ngwana. Mmago ngwana a tsama a nyakella ngwana motantane. Bjale ngaka ya motša gore ngwana o fekegetšwe. Bana ba go ba ka the ke ba b le bophelo bjo bo bote ka baka la difeka, ka baka la gore e ge e le wena yo we o swanetšego ba mogolo wa mošafa o we.

6015 Ngaka e ilê ya re re no go botša mothamo fêla ge e le dithare tša go fekolla ngwana re ka the go fê. Nkabe go tilê yêna papago ngwana, gôna nkabe re mo fa. Le wena o wa teba ggore mosadi mo a na le monna yo a dulago naê, molaô e o dumele gore mosadi a laolwê. Le ga na bjale ke dirilê phôšô ga ke go laotše. Le wena ke wena mosadi a o ngwana. A se mo we o ka fithago wa botša monna wa go gore ke be ke ilê go laola. O no mmotša fêla bolwetši bja ngwana. Ge o bona gore a thokomele, ke gôna o ta mmotša go gore ke the tsama ke khopella ngwana dithare. Ke gôna re ka khonago go go fa metantane.

2879

6016 Mathephoko a ka a galoša mothothomêlo. Ka moragô ga mo ngaka e mo laudiseditše, ka mokhwao o la wa ka mo gôdimu, a laêla ngaka. Ngaka ya mmotša gore mantšu ke a na we. Ke moka a toga. A re go fitha gae, a botša monna bolwetši bja ngwana. Monna a ka a di sala moragô. Mong mosadi wa gwe o ilê go bôna a dula naê, ke moka a mo tšeya pelo ka dithare. Ke tša gore ge a bôna yo la a mmône bjale ka ge ele mpja. Mosadi wa go siya moratho wa gwe a ka a sala tše moragô. Ka gobane le yêna o wa teba gore monna a šu wa gwe.

6017 O the ke wa makala mo ke boya le metantane. O botša monna la mafello. O bona mo a tha thokomele. O ilê a re ema ke ta di bôna ke moswana. Mosadi o ilê a re go yêna bolwetši a ba beng. O ilê a khotella mo we monna a mmutsitšego. Ka moswana bja re go tha, a ya leeto la gwe. Mosadi o ilê go bona a tha mmône, a gopola gore o ilê go tsama a nyakella ngwana dithare.

Ser 904

2880

Ka mabanyana a kwa a bolabola ka lapeng la mosadi wa gwe.
 A ka a khona go ya ka mo we lapeng ka baka la go t shaba
 le epana la gore ba ka re o nyaka monna, o kwa lehufa.
 Moso a o na lešidi ke moka bothele.

6018 Ke tha tsama ke nyakella ngwana mesukutswane.
 Ka moswana bja re gotha, a ya ga monna, a mmotša gore
 ke tha tsama ke nyakella ngwana mesukutswane. Monna a
 ka a mo fetola. O ile a ntsha matho a mo Lebelle. Ke
 moka mosadi a kwatamologa a toga. O ile a goma a boela
 kowa ngakeng. A thalošetša ngaka ka mokhwa o we a tha
 nyakego go nyakela ngwana dithare. Ke moka ngaka ya
 re ka moswana o bolabole ka mokhwa o we. Nna a ke nyake
 go temiwa ke banna. Ke moka a mo fa dithare tša go
 fekolla ngwana.

6019 Tša bolawa di a songwa. O ile go fitha gae,
 a šupa monna dithare. Ke tšo boya, ngaka e mphile
 dithare. Ka baka le we tee o bone mo ke dira molwetši.
 O ile a mmotša gore thepela o dira. Nna a se nna ngwana
 ma boni. Ke gona mosadi a bona ga bote gore monna o
 nyaka go isa lapa la gwe thorwane. Ke gore a nyake mo
 ke gola. Ke moka a ya a dira molwetši dithare tše la
 a go fiwa ke ngaka. Molwetši o ile a fola. Ke moka monna
 o šošetše tela ya go ya ka lapeng la mosadi yo la. Ke
 gore le go gata a tha gata. O ile a lela ngwana wa gwe
 a gola, a ba a kitima.

2881

6020 Mosadi a re a ka mela the kutu. Ke gore mmele
 waka o lukile banna ba ka the ke ba nkhana. The beela
 ba beya ntsweng, wa beya khopa e ya bola. Ke gore nka
 the ke ka fo dula ke bitietswe bjale ka tgešego tha
 mabelē. Ke moka a khetha lekwapa la gwe la makhereta
 ditebē. Monna a re go di bona a lwantšha lekwapa le we.
 Mosadi a re mo a se bodule ke moka a rwala thoto ya gwe
 a ya aga khaufsi le ga gabō.

Ser 904

O ilê agêla ke lona lekwapa lela. Mote o we o ilê a o bitša gore ke mote wa go šiya ke Pamosa. Mosadi o ilê a gôdiša leina la mohu ka noši.

6021 Mathephoko a omêla bjala ka lehufa. Mang le mang yo we a nyokago bjala o ta bo hwetša. Fêla ka gare ga mote ke lekwapa. Ntholo a thôma go ba le peleêlô. O ilê a ya tsatsi le lengwe, a ya amo fa bjala a nwa ka mokhwa o we a ratago. Letsatsi le ilê la mo dikella a le mowe. O be a e tiriša, ka gobane o ilê a mo fa malaô, a the ke a nyaka go robala ka mo we nthe. A nyaka go robala le mosadi. Mosadi o ilê a leka go mmošša ga bote, empa a the ke a ukwišiša. A mmošša gore mo gôna o tha nyake go robala mo, thepela gae gago. A re mo ke le gae la mang. A re ke le gae la moratho wa go.

6022 O ilê a thôma go lwantšha lekwapa la batho ba la. Lekwapa le we le ilê la e pakêla ka gore, papa robalang ke bošego. A re go lona, o morwa mang wena. Ke moka ntwā ya thômêga. Mosadi o ilê a šma le lekwapa la gwe ba tiya Ntholo. O ilê a re go phonyokhwa a tšhabêla ga mosadi wa gwe. Ba ilê ba mo gobatša kudu. Mosadi a šala a botša lekwapa lewe la gwe, a re go lona, wena wa the ke wa re o be oe elwa naê. O no re o ilê ge a nthaka, ke ilê ka tšhaba. Bjale ka no kwa ba katana ka ngwakong. Ntwā ke ya ka le yêna.

6023 Ntholo o nyaka go dira molato. Ka moswana a kwa mmele ka moka o keketa. Bjale a nyaka go teba gore lekwapa le mpolaêla mosadi wa ka, ka baka la goreng. Ba ilê ba mmošša gore a go iwê mo we goiwago. Monna a dira gore banna ba khobakane ba mo kweiše taba e. Ba ilê ba khobakana ga na mola moteng wa go šiya Pamosa. Banna ba ilê ba bôna Ntholo phôšo. Noga ga e latellwe moleteng wa bo yôna. Ge o be o na le taba,

2883

Nkabe o e bolabolê ga bote. Mothomongwe taba ya go e be e ta kwala.

6024 Ntholo o ilê a isa molato khorong. Ka moragô ga dipolabolo tše we tša bona, a ka a di kwisisa. O ilê a re go kaone gore lekwapa le mphê dikhomo tša ka, a šale a dutši le mosadi yo we wa gwe. A ba ka ba kwana naê. Ke ge a fapana nabô ba tha kwana naê. Ka moswana ba o kwa ba bitšwa ka khorong. O ilê a re go fapana nabô mo we, ke moka a napa a leba khorong. O itše go fitha a bega ba khoro, ba khoro ba amogêla taba ya gwe. Ka moragô ga mo a gumilê, ke moka ba šala ba roma motho go bitša batho ba la. Ba re o ba botše ka moswana ba nyakêga. O ilê a ba botša ka mokhwa o we ba ilego ba mo roma ka ôna.

6025 Letsatši la kopano khorong ya Mašumu. Ba lekhota mo ba tsoga ba tsama ba phumula malaka ba libilê khorong. Ba melato le bona ba bjale. Ba ilê ba kopana . Lekwapa le we le lona le ilê la ba gôna. Letsatši le thabilê, ditaba di tefa mo le bolabola e thale ka moswanyana. Mmudi wa lekhota a ema a dula lekhota. Lekhota ka madulo a bona. Ba melato kholebê tase. Ba ilê ba dula ka mokhwa o we mmudi wa lekhota a bolabotšego ka ôna. Bjale a gafêla ba fapani gore ba bolabolê. Ke moka mmudi wa lekhota a goma a dula fathe.

2884

6026 Dipolabolo tša Ntholo. Morena lekota la ba bina tou. Ke tile mo khorong ka baka la go fapana le mosadi fêla mabapile phapano ya ka le mosadi e be ke tha ta e bolabola ga bote ka the gae. E be e ta re mo e šitilê, e khônê e ta mo khorong. Bjale lehono ke moka e ya tēna. Mosadi ke no bōna a toga ka moteng, a yo aga mote wa gwe khaufsi le batswadi ba gwe. Ka tsatši le ba khobatsitšego ka lona, ke ilê ka ya go bōna gore mosadi o dutši mo we le mang. Ke ilê ka hwetsana bjala. Ba ilê ba mpha ka nwa. Ka moragô ga mo letsatši le diketše,

ka bōna monna yo wa mokhereta ditêbê a tēna ka ngwakong.
 Nna ke ilê o mang. Kemoka monna ke mo a ntiya. Mosadi
 o ilê a mo thikiša. Ke mo ke e kwa gore di a baba ke
 tšhaba. Ka moswana ke bitša banna ba gešu. Bjale ba
 re go nna ke ne le phošô. Ke mo ke toga ke e ta mo
 khorong. Thobêla lekhota ke nyaka monna yo a mpotše
 gore ke hwelang le go mpha dikhomo tša ka.

2885 6027 Dipolabolo tša Mathephoko. O ilê a loša bjale
 ka ge molaô wa basadi e le go loša. Monna yo ke be ke
 nyakilê go dula naê. Bjale yēna ka noši a boetsa maoto
 maragô. A ka ka ka mo šala moragô bjale ka ge ke teba
 gore a še monna waka. Monna waka e be ele moratho wa
 gwe, o diyo hwa. Ka khêtha lekwapa le. O ilê a mo
 raka. Ka bōna gore bokaone ke gore ke tšwê ka gare ga
 mote wa gwe. Ke agilê waka mote. O ilê a ta a re o
 nyaka go robala le nna. Nna ke ilê ka mmotša ga bote
 gore a togê bjale a the ke a kwa. Ke moka ke mo ke lwa
 naê. O teilê ke nna ka baka la gore bjala e be bo
 ntswaretše. Monna yo a nkhomêlê, a ke tha mo nyaka.
 Ke moka ke feditše.

6028 Ba ilê ba gafêla banna molato. Lekhota le
 ilê la bōna monna phošô. Ba re go monna, toga toga
 e toga khale, modiši wa khomo o tšwa nayô ka šakeng. O
 ilê wa dira keng ge o tha ka wa mo ganêla mo a tha tšwa
 ka moteng. Ke ilê ka re a thomê a dirê ke ta khōna ke
 mmulabudiša. Go bōnagala gore o mo rakilê, bjale o
 goma o duma tša diateng tša gwe. Le ga o dutši naê,
 yēna e le gore ke ngwetši wa go, a go na taba ka gobane
 ke motho wa dikhomo tše no. Taba a e bolwabolwe ka
 tsatsi la bjala. Bōna lehono mosadi o go gobatsitše.
 Noga ga e latelwe moleteng wa yēna.

Ser 904

6029 O ilê a tswalla khoro ka dipudi tše pedi.
 Ke moka ba isa ditaba moreneng. Khošsi ya re ke nnete
 o na le phošô. Nkabe a mo thibêlê letsatsila mathômô.
 O mo lokolotše gore a tšwe ka moteng. Lehono o reng
 a mo šala šala le morago. O bigilê maaka mo khorong.
 Thepelang le mmotše a tswallê khoro ka dipudi tše pedi.
 Ke moka a boêla a ya a mmotša. Monna o ilê a dumêla
 2886 phošô ya gwe. Bakeng tha nyako ya dikhomo a ba ka ba
 e šala moragô, ka gobane mosadi o bitša mote o we gore
 ke wa go šiya ke Pamosa. Ke moka ka moswana a tša
 dipudi molato wa fêla. Mosadi a goma a ya a dula moteng
 wa gwe. Ke mafello a taba ya Ntholo le Mathephoko.

6030 Mokhabêla o be a ena le morwa ba re ke
Matsitsane. Morwa wa gwe o ile a kwana le Kabasa.
 Ditaba tša kwanô ya bona di bilê tša tēna le batswading.
 Batswadi ba ilê ba dumelana le tšeyano e we ya bona.
 Ka moragô ga matsatsi a the makae, ke moka Matsitsane a
 hwa. O ilê a hwa le go nyala ba thešu ba nyala, ba
 tha filo kwana fêla. Theema the re ba tšeelane ke ba
 ratani. Taba ya bobedi lehu a ba thale, wa thala o
 e pha madimabe.

6031 Tšeelano e we ya bona e ilê ya no šala e thale
 gōna. Mokhalabje yo we o be a e na le barwa, baratho
 ba mohu. Ba ilê ba ntšha pudi ya go thoboša mothepa.
 Ba ilê ba amogêla pudi e we. A ba ka ba nyaka go teba
 gore ngwana wa bona o ta lebella mang. Ka moragô ga
 pudi e la ya go thoboša, ba ilê ba dira bjala bja thaana.
 Ka moragô ga bjala bjo we bja thaana, ke moka ba ya go
 nyala.

2887 6032 Go bikiwa ga Kabasa le lehu la gwe. Ka moragô
 ga mo a nyadiwile, ke moka ba khopêla thego tha meeti.
 Ba ilê ba ba gafêla mosadi wa bona. Ba ilê ba mmeke.
 Ba thabêla diketšana pudi ya go ba palakanya.

SM

Ka moragô ga mo ba tšo boya khonyene ke moka ba palakana. Go palakana ba palakana ba le kowa lapeng la bo mmikiwa. Le yêna o ilê a šaia a tšhaba lebotô. A ya a goma a boya le phafana ya bjala. Ke moka ya nwewa. Le baka la go ya malaong la fitha. Ngwetšî a ya ala legogô ka ngwakong wa gwe. O ilê a bôna go fitha matswale wa gwe ka ngwakong. Mosadi o ilê a gana yo we matswale wa gwe. Ba ilê ba lala ba katana bošego ka moka. A ka a hwetšana thelo go fithêla boetha. Ngwetšî a gopola go e polaya. Khopolo e ngwe ya mmotša gore taba e tswanetše go tibiwa. Ka moswana a tibiša mmatswala wa gwe.

6033 Taba e ilê ya khobakanêla ke banna. Mmatswala wa gwe o ilê a botša monna. Monna o ilê a fetola ka gore ke noga e bolaya maala. Ke ge a bôna gore taba ke e kholo. Ke moka a ya a botša moratho wa monna wa gwe. O ilê a butšiša. O ilê a mo fetola bjale ka ge a ilê a fetola mosadi wa gwe. Moratho wa monna a re, di a kwala. Fêla ngwana o laya ke batswadi ba gwe. Mmatswala wa gwe o ilê a tibiša batswadi ba ngwetšî. Ba ilê ba ata ba e na le banna ba bedi. Kowa le gôna go ilê gwa ba banna ba ba raro. Bjale ge ba leka go butšiša taba, ba hwetšana mosadi a gana matswale wa gwe.

2888

Ba ilê ba botša mokhalabje gore togêla ngwana, o mo gafêlê yo mongwe wa barwa ba go. Mokhalabje le yêna a ka a dumêla. Ngwetšî a re homolang, nna ke ta lamola ntwala e.

6034 Kabasa o ilê a e polaya ka thapô. Ka moragô ga mo a bolabotše lentšu la go lamolanya ka noši, ba ilê ba nyaka go teba gore o ta lamolanya ka mokhwa mang. A re go bona le nhaka go teba la diyang. Ba re re fo nyaka go teba. A re go bona, ke ta le botša ke tha e khopola. Ke moka ba palakana taba e tha fêla.

Ser 904

Ka mabanyana ba ya ba lala ba e lwa bošego ka moka. Le gōna a ka hwetsana thelo. Ka moswenna a tsoga a botša mmatswala wa gwe, gore kelorilê ke a peela monna waka. Toro e we ya gwe a ya ka ya šadiwa moragō. Ka moragō ga dijō, a tšeya thapō a re o roba dikhone.

2889 6035 Ba ilê ba tšwa letsolo la go tšama ba monyakêla. Molaō wa ngwetši, o swanetše go gōrōga letšatši le thešu la dikêla. Bjale ba ilê ge ba boya mabjaleng ba hwetsana a the gōna. Ke bošego letsufi le tswere. Ba ilê ba kitima ba ya ba mo thōla ga batswadi. Ba hwetsana gore a gōna. Ba ilê baleka ka maata go kitima ka dithaatha, ba tšama ba butšiša go ba we a tswalanego nabō. Ba the ke ba mo hwetša. Bjale re ta dira bjang ka gobane ke bošego. Bokaone ke go lala re kwatamilê, re ta tšama re mo nyakêla ka moswana. Ba ilê ba lala ba kwatamilê .

6036 Thefokatšo a re o ilê ko apeela monna waka. Ka moswana bja re gotha, ba ya ba khobakana bogadi bja Kabasa. Ba ilê ba tha nyakišiša di tēla tša go tšama ba mo nyakêla. Monna yo mongwe, a re a re butšišeng ngwana yo we a šetšego a mofokatša. Ba re wena o bolabotše therešo. Kemoka ba bitša mosetsana, ba mmutšiša. A ka a ba fetola, o ilê a rothiša megōkhō. Motho a re o we beufa, a bitše ke mosadi yo mongwe a mmutšiše. Go ilê gwa ba bjale. O ilê a mmotša gore ke no kwa a re ke gomê. A re ke ba dumediše ka moka. Yēna o tha ya go apeela monna wa gwe mo we a lego gōna. Ke ilê ke ya naš, a re ke ta boya ka moswana go ta go mpitša. Kemoka a sobella ka nokeng ya mmakana.

6037 Ba ya ba mohwetsana a lekeletše ka nokeng gōdimu ga the thare a hwilê. Ka moragō ga mo ngwana a thalušitše dipolabolo tša mohu. Ba ilê ba fēla maata. Lestolo la ya ka nokeng ya mmakana. Ba ilê ba tha nyakêla, ba o kwa monna yo mongwe a re mabothêla.

Ser 904

Ge ba e ya ba hwetsana gore motho o e polailê. Ba ilê ba rwala mohu, ba mo isa ka gae. Ba mo ntsha a le ka ngwakong ba ya ba mmoloka khaufsi le lebita la monna wa gwe. Ba ilê ba sitwa go ndisana lehu. Matswale wa gwe o ilê a thoka le botshabêlo. Kwano ya bona ya napa ya fêla. Mosadi o ilê go apeela monna wa gwe mo we go tha tibego ke motho. Ke moka ke mafello a ditaba. O khaotse taba go e polaya.

S. 1! Mmini Moekopedi.

6038 Mmini moekopedi, ke monna wa go tseye mosadi goba basadi. Bjale basadi ba we ba ema. Ke gore ba the ke ba bêtêga. Mothomongwe yo mongwê a bêtêga ngwana ka o thii, wa mothankana. Bjale ka moragô a hwa a furilê ngwana wa batho. Ga ana baratho goba bo morwa rragwe. Ke papagwe fêla yo we a setsego. Bjale ka ngwetši yo la wa gwe, o swanetse go dira bjeng ka yêna, ka baka la gore a na morwa. Le ge morwa wa gwe a ka hwa a siya lefa. Dilo ka moka di swanetse go bônwa ke yêna papago mohu. Taba e diyo ba buima kudu, gore ngwetši e dulê le matswale wa yona.

6039 Burwane o ilê a tseye basadi ba ba bedi.

Maina a bona ke a : Mataba le Pulane. Mosadi wa pele e be e le Mapholo. Pulane o ilê a ba mosadi wa mokokotêlê. Bjale mosadi wa pele a bêtêga ngwana ba mo rêla leina la Makholomele. Pulane o ilê a ba moopa. Burwane o ilê a ba phula mogopo go toga bosoganeng bja gwe. Basadi ba we o ile a ba tseye ka dikhomo tsa go tswa dikahitsedi tsa gwe.

6040 Makholomele o ilê a retiwa go ba modisi wa dikhomo sakeng la ga Raganya. O ilê a tswadisa ganê ba mo fa ditholê tse pedi. Lesaka la dikhomo la agiwa ka baka la madiši a morwa wa gwe.

Dikhomo tše we di ilê tša tswalla tša tatsa lesaka.
 Ka moragê ga mo a bolotše, ke moka a nyaka go losa
 mosadi. Khopolo ya gwe o be a nyaka go tšeya motswala
 wa gwe. Bjale papagwe a mo ganetsa. A re bōna khoro
 e ngwe o tšee. Ga e le mo we ga malome wa go ba na le
 mokhwa. Tša gōna di ntšitilê, o ka bōna ka mmagc o fo
 ba le wena fêla. Mothomongwe leloko le šele le ka ta
 la go gudiša. O ilê a kwa dipolabolo tša papagwe.

2892 6041 O ilê a losa mosadi khorong ya ga Mongaale.
 Leina la mothepa ba re ke Mohwa-a-loba. Ba ilê ba kwana
 le mothepa yo we. Ke moka a ya a botša batswadi ba gwe
 gore ke kwane le ngwana Mongaale moredi wa Konko. Ba
 tibiša batswadi ba mothepa gore re kwa ngwana wa rena,
 o re o kwane le ngwana wa lena. Mothepa le ōna o ilê wa
 dumêla. Ke moka ba amogêla the tseka thela tha go tšwa
 le thebaka. Ke moka ditaba di fedilê.

6042 Ba thopha dikhomo ba ya ba nyala Mohwa-a-loba.
 Dikhomo a di ntšhe ke motho a le nnoši mo di tšwa di ya
 go nyala. Thalo e ba gōna bjale motho a šitwa go rêra
 thoto ya gwe ka gobane bothatse a bo gōna. Banna ba
 leloko ka moka ba bitšwa gammôgô le bo malome wa ngwana,
 ba tilo bōna thoto mo e tšwa e ya go nyala. Ba ilê ba
 bitšwa ka moka ba khobakana. Bjale mokhalabje a ba
 thalošetša gore le bitšitše ke nna, ka gore le te le
 bōnê mo dikhomo di e tšwa. Ngwana o kwane le ngwana wa
 ga Mongaale. Bjale ke re dikhomo tše di a tšwa di ya
 go nyala ngwana yo we. Ke moka ke thona the bitšetšwa.

6043 Malome wa Makholomele o ilê a belaêla. Ke
 na le pelaêlô, ke khopêla go nyaretša pelaêlô ya ka.
 Ba ilê ba mo dumella gore a e nyaretše. Le ta gopola
 gore ke leonya. Gwa ba lona go ka ba lona. Ke le tibiša
 fêla ka mokhwa o we motogolo a hwetsanego dikhomo ka ōna.
 Dikhomo tše o di hwetsana go nna ka go ndišetša dikhomo
 tša ka. Ke ilê ka mo fa e le dithôle tše pedi.

2893

Ke mang yo we a kilego a dišetšwa dikhomo a lefa modiši ka dikhomo tše pedi. Ke mofilê dikhomo tše pedi ke re ke ngwana wake ke ya mo godiša, Khanthe nna ke godiša malapa a bangwe. Ke moka ke feditše pelaêlô ya ka.

6044 Matana ke mmago Makholomele. Le yêna o ilê a êma le khaitšedi ya gwe. A re nna ke itše ke a bolabola, tša ka tša tšeya ke phefô. Banna ba ilê ba thôma go gakanêga. Khanthe a la ka la o kwane le mosadi wa go. Go riale mo we go cutšiswa momma. A re' ke a makala. Ngwana o ilê go kwanale mothepe o we ka mmotša. O ilê a dumêla. Lehono o wa mmakatša ka mokhwa o a bolabolago ka ôna. Go tšeya yo we, a se gore a ka the tha ta go tšeya yo we, ngwana wa malome wa gwe. O ta ta a mo tšeya. Dikhomo ke tše dintši ka šakeng, o ta no ntšha tša sala. Ba re di a kwala, ra re togeleng tše we, re rakiše taba e re bitseditšwego yôna. Ba ilê ba kwana le lentšu la gore o ta no goma a ya a tšeya yo we ngwana wa malome wa gwe.

6045 Ba ya šakeng la dikhomo. Ba ilê ba šupana lesome la dikhomo tše we di swanetšego gotšwa tšo nyala. Ka moragô ga mo ba šupane, ke moka ba roma banyadi go nyala. Ba ilê ba nyala ka lona lesome la dikhomo. Ba botša gore le šaletše ke khomo ya tswetši. Ke moka banyadi ba boya, ba ba botša gore ba re le šaletše ke khomo ya tswetši. Ba re molato o we re o kwilê.

2894

6046 Lehu la Makholomele. O ilê a hwa le mosadi a thešu a beke. Ba ilê mo le ba tha dutši ba lakalla go beka mosadi, ke moka mosogana a thabêga. Morôro wa go beka mosadi wa êma. Ba rakiša bolwetsi bja gwe. Monna wa ngaka a ka a ba utêla. O ilê a ba botša gore malome wa molwetsi o wa belaêla.

O re nka baka lang, dikhomo tša ka tšo ja ke mofuta o šele. Ba kilo tšeya ba thwa ba re, ba re, ke moka molwetši a napa a hwa. Dikhomo tša mphōphō a di ke di fêla ka tuu. Phoko e fêla e ba gōna. Ke moka ba rwala thōgo e we ya ga Mothabe ba iša lebiteng.

6047 Ba ilê ba beke Mohwa-a-loba. Ka moragō ga thello, ke moka ba ya go khopela thegō tha meeti. Lentsu la go nyaka tswetši a la ka la ba gōna. Ba ilê ba no b. gafêla mosadi wa bona. Ba no ba botša lentšu fêla la gore le tebe gore molato wa lena ke khomo ya tswetši. Le bona ba ilê ba dumêla molato o we wa khomo ya tswetši. Ke moka ba beka mosadi wa bona. Ba tswadi ba mosadi a ba ka ba nyaka go teba gore o ta ya a dula le mang, ka baka la gore ba moteba gore ke mmini moekopedi. O ta no khathana le yo mongwe a dula naê. O ta ba a bēlēgēla mohu bana.

2895

6048 Burwane o ilê a bitša banna ba gabō, mabapi le bo bini boekopedi bja gwe. Ka moragō ga mo ba khobakane, ke moka a thagiša polabolo e we a ba bitšeditšego yōna. Le bitšitše ke nna ba bina tou. Ke le bitšetša taba ya mosadi yo a tha tšwago go bikiwa. O be a tšeya ke mabu a la aka. Lehono a ke tebe gore motho a ka dira bjang ka taba e. Ke bolabola ka mokhwa o we, ka gobane yo mongwe o tha tšwa go e polaya. Banna ba ilê ba re dipōō a di thoke. Wena mo lethetše, o ta no bōna yēna a e tšwa le pōō ya gwe. Ke dikhomo tša go šiya ngwana wa ka, ke swanetše go sethēla ka noši. Ba re mo we go wa kwala, ge o kwana naê.

6049 Mohwa-a-loba o ilê a gana go dula le matswale wa gwe. Ka moragō ga mo a bolabotše ka mokhwa o we, wa go nyaka go sethēla. Ba re a re nyake go bolabola tše dingwē ka moswana. Ba ilê ba roma mokhekolo yo mongwe go bolabola naê. Mokhekolo yo we o ilê a ya.

2896

Bjale ke tile mo ga go ngwanaka. O tile mo a teba gore monna wa go o hwilê. Bjale matswale wa go a na morwa yo mongwe. Ka baka le we, o swanetše go lebella yêna, ke yêna monna wa go lehono. O ile a fetola mokholo yo we. Le a nkwa makholo, le mo kè dutšî a ke gopole le go dula le yo we matswale. Ge le bolabola ka mokwa o we peelo ya ka e ya kholê kadu.

6050 Mohwa-a-loba a ba khomo kata o e khoroše. Mokhekólo o ilê a leka ka maata go bolabola le mosadi. Dipolabolo tše we tša mokhekolo a tša ka tša thuša thelo. Ka moragô ga mo a bôna gore o sitilwê, ke moka a mo togêla. A fitha mo we banna ba khobakanego. Ketšo boya banna ba ga Mothabê. Ke palane le ngwana. Ke likilê ka maata go mo ísa kowa le kowa o wa gana. Khanô ya gwe, o re a nyake go dula le matswale wa gwe. O re ge go bolwabolwa ka mokwa o we, le mo gopotša kholê. Ke moka ke ôna mantšu a gwe. Banna ba re mo lethetše a le bjale. O ilê a di kwa le yêna a mo lethetša.

2897

6051 A soma matswale wa gwe motabo wa gwe. Ka moragô ga matsatšî a the makae, ba bôna mmatswale wa gwe a e ta go monna. Ke kwa ngwana o re o topane le mothoka wa gwe. Ka baka le we, o re la the ke la makala mo le mmôna fa. Ke morwa mang. A re ke morwa Mokailê. A re yo we ke nama ya nama ya gešu. Ke moka a bêlêga bana le mosadi yo la. Bana ba we ba 'ana mohu. Mmagô bona o fêla a ba botša gore yo a še papa a lena. Papa wa lena o hwilê. Monna yo we o ilê a lêla bana ba la ba mohu. Ka moragô ga mo ba gudilê, ba raka.

6052 Go rakiwa ga monna. Ke molaô wa bathologadi. Ge ba bôna gore bana e thale ba banyana, ba swara mošegela ka matsogô ka mabedi. Ka moragô ga mo a bôna gore bana ba gwe ba gudilê, ke moka a tha khôna go go tswara ga bote. Mafello o wa kwata o wa motiya. Ke moka barwai, ba thikiša mmagô bona. Katsatšî le we o ta go bitša the taêla, tha go togêla lapa la thôna. Ke moka o go rakile. Ke mo we ba rego, mothologadi ke phoka, letšatšî la thaba e ya o loga.

S. 2 : Tša bosweng bjo.

2898 6053 Batho ba bosweng bjo ba thala lehu. Go na le maloko a mangwe, a we a tha thepelago ka molaō wa ba khale. Molaō o we o rego lehu a ba thale. Maloko a mangwe a bjale. Kudu wa bōna ngwana wa ngwanenyana a thala, molaō o hwetsana batswading. Batswadi mo ba nyaka gore a the ke a thala, a ka the ke a thala. Ka theko e ngwē ke bona banenyana ba diyo thalago ka noši. Ka gobane batswadi ba ka leka go mo gapeletša, ba bilē ba mo tiya a fo tšwēla pele le go gana.

6054 Mothepa mo a ilē a thala lehu, molato a o gōna. Taba kholo ke gore batswadi ba thōpē mesebjana ya mothadiwa ba mo fē. Ka moka bogwe bo hwē. Ba go thala lehu metheng ya bo lehono ba tetše. Molato ke gore methepa e nyaka go ba bjale ka dirurubele. A ba nyake go apara masaka. Ke mokhwa o we dikharebe di thalago mabogadi a bahu. Ka gobane go ba mothologadi e thale wena yo moswa go wa baba.

6055 Manvole o ile a thala lehu. Mampuru o ilē a hwa a mo nyetše. Bjale ka moragō ke mo a e hwa. Batswadi ba gwe e be ba nyaka a e ya bogadi. O ilē a ba ganšla. Bjale ba thōma go mo tiya. A bōna gore ba ka ba ba mmolaya, a tšhaba le dikompo. Ka moragō ba thōpha thoto ba fa beng ba yona. Ke moka bogwe bja hwa boeta mo we.

2899 6056 Kodiše o ilē a hwa a šiya a nyetše mosadi wa gwe. Ka moragō ga thello tha mohu, ba ya go thoboša mosadi. O ilē a gana. Ke moka ba goma le pudi. Batswadi ba re, ba e khopolēle ka gobane ba šita ke ngwana. Ba ilē ba gapa mesebjana ya bona. Kemoka bogwe bja hwa. Ka moragō ga mo bogwe bo hwilē, batswadi ba re re bone gore ngwana wa rena o be a ka ya a tswenyega. Ge e le madimabe, a na taba. Ya ba molato a o gōna, ka gobane tša bona ba gapilē.

Mafello a ditaba.

K34/82

38*

ar 904

Lenaneō la ditemana tša tema ya 29.

2899
Cont.

- 5924 Temana ya 1 : Thoto ya khopê. P. 2833. L. 9
5988 S. 1 : Mafella ntong. p. 2865 L. 10
5992 Temana ya 2 : Lefa la khopê ya go loša. Page 2867
Les. 11.
6038 S. 1 : Mmini Moekopedi p. 2890 Les. 12
6052 S. 2 : Tša bosweng bjo p. 2897 Les. 13

END 904.